

СИНЪТ НА СИРОМАХА

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Било ли е, или не — не знам, но казват, че живял някога един сиромах. Той си имал жена и син. Мъчно му било на сиромаха, че и сам нямал какво да яде, и семейството си нямал с какво да нахрани. И решил да умре.

Излязъл веднъж от къщи и казал на жена си и на сина си да не го чакат. Вървял, що вървял, срещнал един човек. Човекът го попитал:

— Накъде си тръгнал?

— Остави ме — отговорил сиромахът. — Искам да се убия!

Пътникът започнал да го увещава:

— Недей се убива! Аз имам една свирка, ще ти я подаря.

Взел сиромахът свирката и продължил пътя си. Вървял, що вървял, срещнал друг пътник.

Пътникът го попитал къде отива.

— Искам да се убия — отвърнал беднякът.

— Не, не се убивай — увещавал го пътникът, — аз имам една шапка, ще ти я подаря, само не се убивай.

Взел сиромахът шапката и продължил пътя си. Вървял, що вървял, срещнал трети пътник.

— Накъде си тръгнал и какво търсиш? — запитал го той.

— Искам да се убия, търся смъртта — отговорил сиромахът.

— Не прави това, човече — казал му и този пътник. — Аз имам една кесия. Вземи я, само се откажи да търсиш смъртта.

Сиромахът взел кесията, помислил малко и се завърнал в къщи. Минало се известно време. Сиромахът умрял.

Жена му и синът му останали самички. Те живеели в голяма бедност. Имали си само една кокошчица. Събере майката яйца, даде ги на сина си да ги продаде и да купи хляб, и така преживявали.

Веднъж момчето рекло на майка си:

— Мамо, трябва да си купя кесия, защото губя парите.

— Ето, синко — казала майка му, — вземи кесията на баща си, вместо да харчиш пари за нова.

Продало момчето яйцата и сложило парите в кесията. Когато ги изсипало, за да ги преbroи, гледа — парите се удвоили.

Учудило се момчето. Взело парите, сложило ги отново в кесията, после пак ги изсипало и що да види — парите се утроили.

Разбрало то каква сила притежава кесията, скрило я на тайно място и никому нищо не казало. Пускало пари в кесията и изваждало

два пъти повече. Заживели синът и майката охолно.

Веднъж момчето казало:

— Мамо, ще отида да си купя шапка.

— Недей, сине — рекла майка му, — ето носи шапката на баща си вместо да харчиш пари за нова.

Взело момчето шапката, сложило я на главата си и станало невидимо.

Учудило се то, зарадвало се, скрило шапката и никому не казало каква сила притежава тя.

Поискало момчето да си купи и свирка и майка му дала свирката на баща му.

Взело я то и излязло на полето да посвири. Щом надуло свирката, и около него се появила войска — стои и чака заповедите му.

Учудило се момчето, разбрало каква сила притежава свирката и се зарадвало. Разпуснало войската и скрило свирката — никому нищо не казало.

Решило то да събере повече пари. Взело бащината си кесия, сложило вътре пари, два пъти повече извадило, пак ги сложило, три пъти повече извадило. Събрало така много пари и после казало на майка си:

— Мамо, аз тръгвам на път и не зная кога ще се завърна. Ето пари, засега ти стигат.

Молила го майка му да остане, но момъкът не я послушал, стегнал се за път, сбогувал се и тръгнал.

Вървял момъкът, вървял, най-после стигнал до едно далечно царство. Там срещнал една бабичка и я помолил да го подслони за през нощта.

Отвела го тя в къщи. Разговорили се и момъкът я попитал:

— Какво има по вас, как живеете?

— Ех, синко — отговорила бабичката. — Какво хубаво да ти кажа? Нашият цар има дъщеря — невиждана под слънцето хубавица, но ще я даде за жена само на онзи, който напълни двореца му със злато.

Зарадвал се много момъкът, като чул това.

Отишъл на другия ден пред двореца и накарал да съобщят на царя за него.

Царят го приел.

— Дайте ми дъщеря си за жена — казал момъкът.

Царят отговорил:

— Добре, ще ти дам дъщеря си, но ако напълниш тази стая със злато.

Съгласил се момъкът, само помолил да му дадат срок една седмица. Взел той кесията си и започнал да слага в нея пари и да ги изважда.

За една седмица така натъпкал цялата стая със злато, че нямало къде игла да сложиш.

Отишла при него невижданата под слънцето хубавица и му казала:

— Според уговорката аз съм вече твоя и никаква сила не може да ни раздели. Но ако ме обичаш, кажи ми само откъде и как намери толкова злато? Защото ние видяхме, че нито с кола го докара, нито с мулета. Откъде го взе?

Не искал най-напред момъкът да й каже, упорствувал, но най-после хубавицата го придумала. Не издържал той и й разказал за своята кесия. Измъкнала красавицата тайно кесията на сиромаха и го изгонила.

Домъчняло на момъка. Вървял той и си мислел как да отмъсти на красавицата за измамата. Излязъл на полето, извадил свирката си и почнал да свири. Заприиждала войска. Свирил момъкът, докато събрал многобройна войска и я повел към двореца.

Невижданата под слънцето хубавица съгледала войската, изплашила се, излязла насреща му и се засмяла:

— Защо ти е тази войска? Нали съм твоя жена? Аз само исках ей така да те поизмъча малко.

Повярвал й момъкът, разпуснал войската и влязъл в двореца. Седнала при него красавицата, започнала да го милва и гали.

— Нали знаеш, че аз съм твоя и никого освен тебе не искам? Кажи ми само, откъде намери толкова много войска?

Той не искал най-напред да каже.

— Какво ще крием един от друг, нали сме свързани завинаги? Кажи ми! — молела го тя.

Не издържал на молбите й момъкът и й разправил. Отнела му тя и свирката и го изгонила от двореца. Ядосал се той и взел да мисли как да си отмъсти за измамата. Турил на главата си шапката невидимка,

взел в ръка едно шило, вмъкнал се в спалнята на красавицата и почнал да я боде и измъчва. Тя му се примолила:

— Не ме измъчвай. Зная, че си ти. Аз се пошегувах само. Де ще намеря по-добър от тебе, не ме мъчи, покажи се!

Добре, ама момъкът не се показвал.

— Мили мой, скъпи мой — молела се тя, — съжали ме, покажи ми се, зная, че си ти.

Не издържал той и снел шапката.

Усмихнала му се красавицата и го попитала:

— Ако ме обичаш, кажи ми, как се промъкна тук?

Най-напред момъкът не искал да каже, но тя го обсипала с милувки и го склонила да говори.

Отнела тя и шапката на сиромаха и го прогонила.

Отчаял се той. Не знаел какво да измисли вече, как да си отмъсти за измамата. Тръгнал той, без да знае къде отива.

Вървял, що вървял, стигнал до една поляна. Гледа — трима души се бият, не могат да си поделят нещо.

Приближил се и ги попитал:

— Защо се биете, какво не можете да разделите?

— Тримата заедно намерихме този килим. А той притежава такава сила, че като седнеш на него, ще те отнесе, където искаш. Сбихме се, защото не знаем как да поделим килима.

Момъкът рекъл:

— Вижте това шило. Аз ще го хвърля надалеч, а вие тичайте да го вземете. Който пръв ми го донесе, той печели и ще получи килима.

Момъкът хвърлил шилото. Хукнали и тримата да го вземат, а той седнал на килима и казал:

— Отнеси ме в царския дворец!

Килимът се издигнал нагоре, полетял и го пренесъл право на терасата на царския дворец.

Видяла го красавицата, спуснala се усмихната към него, почнала да го гали:

— О, мили мой! Колко ми беше мъчно за тебе! Колко е хубаво, че се завърна!

А момъкът я хванал за роклята, дръпнал я при себе си на килима и рекъл:

— Отнеси ни в най-гъстата гора!

Килимът полетял и за миг ги отнесъл в най-гъстото място на една непроходима гора.

Почнала красавицата да го гали и да го пои с вино. Напил се момъкът и заспал, а тя го избутала на земята и заповядала на килима да я пренесе обратно в двора.

Килимът полетял и я отнесъл в двора.

Събудил се момъкът и що да види — нито килим, нито невиждана красавица, само той лежи самичък в гъстата гора.

Какво да прави сега? Станал и тръгнал, но къде — и сам не знае.

Повървял малко, гледа — пред него градина. Влязъл вътре, а там имало грозде.

Почнал момъкът да яде грозде. Ял най-напред от бялото, после откъснал червено. Щом изял няколко зърна от червеното грозде, изведнъж се превърнал на магаре. Изплашил се той, не знае какво да прави. Заловил се пак за бялото грозде. Щом хапнал от него, отново станал човек.

Разбрал тогава каква сила се криела в гроздето и решил, че то ще му помогне да отмъсти на коварната красавица.

Откъснал момъкът от червеното грозде, взел малко и от бялото и тръгнал към двора.

Щом стигнал, приближил се до вратите и почнал да вика:

— Грозде продавам, сладко грозде!

Чула го невижданата красавица и изпратила прислужницата си да купи грозде.

Излязла прислужницата и попитала:

— По колко продаваш гроздето?

— Опитай го най-напред какво е — казал момъкът, — за цената ще се спогодим.

Дал на прислужницата от червеното грозде и тя се превърнала на магаре. Сложил му той юзда, завързал го на оградата и пак почнал да се разхожда и да вика:

— Грозде продавам, сладко грозде!

Красавицата не дочакала прислужницата си и изпратила втора. И с нея станало същото.

Изпратила тя трета, четвърта, пета, една по една всичките девет. Нито една не се завърнала и тя тръгнала сама.

Излязла вън и попитала:

— По колко продаваш гроздето?

— Опитай какво е — казал момъкът, — за цената ще се спогодим.

Дал ѝ той от гроздето и бързо ѝ надянал юздата, за да не избяга. Завързal и нея за оградата, отишъл при царя и му казал:

— Чух, че строите нов дворец. Имам десет магарета, вземете ме да пренасям тухли.

Царят се съгласил. Товарил момъкът магаретата с тухли, шибал ги с камшика и най-много товар слагал на невижданата под слънцето красавица. Хем я биел, хем сам я яздил.

Измъчили се магаретата, едва се държали вече на крака. Ала най-много си патела красавицата. Цялата ѝ кожа се попукала, всичката ѝ козина опадала, но момъкът нямал милост.

Свършил той работата и си получил парите. Влязъл след това в двореца и си взел и кесията, и шапката, и свирката. Подкаран своите десет магарета и тръгнал към къщи.

По пътя той дал на деветте магарета от бялото грозде и те се превърнали пак на девойки. Пуснал ги да си вървят, а само красавицата не освободил и я домъкнал до къщи.

Замолила му се тя:

— Превърни ме пак на човек, цял живот ще ти слугувам!

Но момъкът не искал и да чуе, не ѝ вярвал вече.

Изтошила се красавицата, едва си влачела краката. Дал ѝ тогава момъкът от бялото грозде и тя пак станала жена. Пуснал я той да си върви и на сбогуване ѝ казал:

— Това да ти е за урок, друг път да не се подиграваш с хората!

*Мор там, пир тук,
трициите там, брашното тук.*

Еласа, меласа, пълна кана за мене.

Сладък пир на разказвача, на слушателя и на мене.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.